मंत्रालयातील तसेच महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कार्यालयातील लिपिक, लिपिक - टंकलेखक या लिपिकवर्गीय कर्मचाऱ्यांची सहायक कक्ष अधिकारी पदावर निवडीद्वारे नियुक्ती करण्यासाठी घेण्यात येणाऱ्या मर्यादित विभागीय स्पर्धा परीक्षेची सुधारित परीक्षा योजना व अभ्यासक्रम.

प्रश्नपत्रिकेची संख्या – दोन **लेखी परीक्षा**- २०० गुण

परीक्षा केंद्र :- प्रस्तुत परीक्षा फक्त मुंबई केंद्रावर घेण्यात येईल.

-: परीक्षा योजना :-

प्रश्नपत्रिका क्रमांक व विषय सांकेतांक	विषय	दर्जा	माध्यम	प्रश्नसंख्या व गुण	कालावधी	परीक्षेचे स्वरुप
पेपर – १ (११५८)	इंग्रजी	बारावी	इंग्रजी	१००	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी
	मराठी	बारावी	मराठी			
	सामान्य ज्ञान, शासकीय योजना व शासनाशी संबंधित बाबी	--				
पेपर - २	कार्यालयीन कामकाजाचे ज्ञान व पध्दती		मराठी	-	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी
(११५९)	**विभाग-अ** (मंत्रालय व आयोग यांच्या सामाईक कामकाजाविषयीचे घटक)	-		५०		
(११६०)	**विभाग-ब** (फक्त मंत्रालयाच्या कामकाजासंबंधीचे घटक)	-		५०		
(११६१)	**विभाग-क** (फक्त महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कामकाजासंबंधीचे घटक)	-		५०		

अ) नकारात्मक गुणदान -

१) प्रत्येक चुकीच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/ कमी करण्यात येतील.
२) एखाद्या प्रश्नाची एकापेक्षा अधिक उत्तरे दिली असल्यास अथवा ज्या उमेदवाराने उत्तरपत्रिकेत पूर्ण वर्तुळ चिन्हांकित केले नसेल अशा प्रश्नाचे उत्तर चुकीचे समजण्यात येऊन त्या प्रश्नाच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/कमी करण्यात येतील.
३) वरीलप्रमाणे कार्यपध्दतीचा अवलंब करताना एकूण अंतिम गुणांची बेरीज अपूर्णांकात आली तरीही ती अपूर्णांकातच राहील व पुढील कार्यवाही त्याच्या आधारे करण्यात येईल.
४) एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर अनुत्तरित असेल तर, अशा प्रकरणी नकारात्मक गुणांची पध्दत लागू असणार नाही.

ब) लेखी परीक्षेच्या गुणांच्या आधारे अंतिम निवड करण्यात येईल.

-: अभ्यासक्रम :-

प्रश्नपत्रिका - १

विषय
(१) मराठी :- व्याकरण, शुध्दलेखन व विरामचिन्हे यांचे नियम, शब्दांच्या जाती (प्रकार), काळ व अर्थ, वाक्यप्रकार, शब्दसिध्दी, पारिभाषिक शब्द, म्हणींचा अर्थ व उपयोग, वाक्प्रचारांचा अर्थ व उपयोग.
(२) इंग्रजी :- Common vocabulary, Sentence structure, Grammar, Comprehension of passage.
(३) शासकीय योजना व शासनाशी संबंधीत बाबी :- विभागाच्या महत्त्वाच्या योजना, योजनांची नावे, अनुदान मर्यादा, केंद्र-राज्य हिस्सा लाभार्थी पात्रता, लोक आयुक्त इ.
(४) सामान्य ज्ञान :- इतिहास, भूगोल, कला, क्रिडा, साहित्य, पुरस्कार, चालू घडामोडी, माहिती अधिकार अधिनियम-२००५, राज्य शास्त्र, महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम इ.

प्रश्नपत्रिका-२ ....

प्रश्नपत्रिका-२

मंत्रालयातील लिपिकवर्गीय कर्मचा-यांनी विभाग-अ आणि विभाग-ब सोडविणे आवश्यक आहे व महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगातील लिपिकवर्गीय कर्मचा-यांनी विभाग-अ आणि विभाग-क सोडविणे आवश्यक आहे.

विभाग - अ: मंत्रालय व आयोग यांच्या सामाईक कामकाजाविषयीचे घटक
(१) भारताचे संविधान - मूलभूत अधिकार (अनुच्छेद १२ ते ३०) राज्य धोरणाची निर्देशक तत्वे (अनुच्छेद ३६ ते ५१) मूलभूत कर्तव्ये (अनुच्छेद ५१ (क))
(२) महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९
(३) महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम, १९८१ नियम क्र. ९ ते २०, २७, ३१ ते ४५, ४७
विभाग - ब: फक्त मंत्रालयाच्या कामकाजासंबंधीचे घटक
(१) महाराष्ट्र कार्यालयीन कार्यपध्दती नियमपुस्तिका, २०२३
(२) अ. मंत्रालयातील कामकाजविषयक नियम व त्यासंबंधीच्या सूचना. **ब.** प्रशासकीय सुधारणा वा कल्याणकारी धोरणे या संबंधात अंमलबजावणीसाठीचे शासनाचे धोरण / वेळोवेळी शासनाने घेतलेले निर्णय. **क.** अर्थसंकल्प नियम पुस्तिका, निविदा, शासकीय खरेदी धोरण, GEM Portal. **ड.** e-office, eHRMS, Mahapar, D.E.Portal, iGOT, आपले सरकार, पी.जी.पोर्टल इ. महत्वाचे प्रकल्प, तंत्रज्ञानविषयक बाबी, E-Governance Digital Tools.
(३) विधीमंडळ कामकाज:- **(३.१) विधानसभा नियम-** नियम क्रमांक ६८, ६९, ७०, ७२, ७४ [प्रश्न], ८६ [अल्प मुदतीच्या नोटीसीचे प्रश्न], ९० [पुरवणी प्रश्न], ९२, ९४ [अर्धातास चर्चा], १०१ ते १०३ [अल्पवेळ चर्चा], १०६ ते ११० [ठराव], १९८ व १९९ [संयुक्त समित्या], २०६ व २०७ [लोकलेखा समिती], २०८ ते २१० [अंदाज समिती], २२६ ते २२८ [आश्वासन समिती]. **(३.२) विधान परिषद नियम** - नियम क्रमांक ६६, ६७, ६८, ७०, ७२ [प्रश्न], ८४ [अल्पसूचना प्रश्न], ८८ [पुरवणी प्रश्न], ९०, ९२ [अर्धा तास चर्चा], ९७ ते ९९ [अल्पकालीन चर्चा], १०२ ते १०६ [ठराव].
(४) भारताचे संविधान - भाग - ६ मधील प्रकरण १ ते ४ [अनुच्छेद १५२ ते २१३]
विभाग — क : फक्त महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कामकाजासंबंधीचे घटक
(अ) भारताच्या संविधानातील अनुच्छेद ५ ते ११, २३४ व ३१५ ते ३२३
(ब) १. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगातील कार्यालयीन कार्यपध्दती. २. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग (सदस्य व कर्मचारी) (सेवेच्या शर्ती) विनियम, १९७१. ३. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग (विचारविनिमयापासून सूट) विनियम-१९६५
(क) १. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग व शासन दरम्यानच्या पत्रव्यवहार करण्याविषयीच्या कार्यपध्दती व त्यासंबंधीच्या सूचना, तरतूदी, शासन निर्णय व परिपत्रके इ. २. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाची कार्य नियमावली (Rules of Procedure) व त्यात वेळोवेळी झालेले बदल (Amendment), कार्यालयीन व स्थायी आदेश.
(ड) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत प्रसिध्द करण्यात येणा-या अधिसूचना, जाहिराती, निविदा, शासकीय खरेदी धोरण, GEM Portal व वार्षिक अहवाल.

टिप :- सर्व कायदे, नियम व अधिनियम सुधारणांसह लागू राहतील.

दिनांक — ३० एप्रिल, २०२५

अवर सचिव
महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

Downloaded from mpscpoint.in